

„Ki tudja, hogy a megmentett gyermek nem lesz-e az emberiség, a haza egyik jóltevője? ... Ki tudja, hogy a megmentett gyermek nem lesz-e egy második Deák Ferenc, egy második Munkácsy, egy második Liszt vagy Semmelweis, egy második Széchenyi vagy Arany?”

A gyermekvédelemről – elmondta Andrássy Gyula gróf a Gyermekvédő Liga közgyűlésén

BESZÁMOLÓ

**a gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok 2011. évi ellátásáról**



„A helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról – (...) - évente átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.”

1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés

I. BEVEZETŐ

A nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) megfelelő alapokra helyezte a gyermekekről való gondolkodást. A magyar gyermekvédelmi rendszer funkciója kettős. Egyrészt bizonyos ellátásokat kell garantálnia a gyermekek, illetve a gyermekes családok számára, valamint olyan elérhető és hozzáférhető lehetőségeket kell biztosítani, amelyek segítségével a családokban keletkező kisebb-nagyobb súlyú problémák kezelhetővé válnak, azt eredményezve, hogy a gyermekeket nem kell elválasztani családjuktól. Másrészt a valamilyen okból családjukban nem nevelhető gyermekek számára kell olyan családpótló vagy a családi modellhez közelítő ellátásokat biztosítani, amelyek a gyermeki jogok tiszteletben tartásával garanciákat nyújtanak a gyermek életkorának és szükségleteinek megfelelő ellátására, a társadalmi integrációjának az elősegítésére.

Orosháza Város Önkormányzata beszámolási kötelezettségének a hivatkozott törvény 96.§ (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, formai, tartalmi követelményeit pedig a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló többször módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete szerinti szerkezet rend határozza meg. Mindezen információkon túlmenően bemutatásra kerül a 2011. évi munka azok számadatain keresztül, továbbá számba vételre kerül a törvényben előírt kötelező feladatok ellátása. (1. sz. melléklet)

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2011. január 1. napján Orosháza összlakossága: **30.240 fő** volt.

2011. január 1. napján **5.184 fő** tartozott a 0 – 18 éves korosztályba.

A korcsoport szerinti megoszlás a népességnyilvántartás adatai alapján a következőképpen alakult:

2011. január 01.

0 - 2 év:	728 fő
3 - 5 év:	778 fő
6 - 14 év:	2.382 fő
15- 18 év:	1.296 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző – kérelem alapján - abban az esetben állapíthatja meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a törvény által meghatározott értékhatárt.

A gyermek az alábbi gyermekvédelmi kedvezményben részesülhet:

- a) a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye,
- b) a kedvezményre jogosultak évente 2 alkalommal (augusztus és november hónapok) 5.800 - 5.800,- Ft összegű pénzbeli támogatást is kapnak.

2011-ben 1.755 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, az ily módon érintett családok száma 438.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására 2011. évben nem került sor.

2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat a gyermeket – eseti jelleggel, kérelemre - rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat részesít rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban önkormányzati hatáskörben az eljáró hatóság, akik esetében az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt (betegség, iskoláztatás, munkahely váratlan elvesztése, stb.) anyagi segítségre szorulnak.

2011-ben rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma:403 fő.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg: 3.028e Ft

3. Óvodáztatási támogatás:

Ez az ellátás abban az esetben állapítható meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek szülője részére, aki három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és nyilatkozatot tett annak tényéről, miszerint gyermekének hároméves koráig legfeljebb az általános iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Ezen feltételek együttes fennállása esetén a jegyző pénzbeli támogatást folyósít.

Ezen ellátásban részesültek száma 2011. évben: 45 fő
2011. évben támogatásra fordított összeg: 690e Ft.

4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok:

Orosháza Város Önkormányzata helyben szabályzott módon támogatást nem nyújt a lakosság számára.

5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek az oktatási, nevelési intézmények által biztosított gyermekétkeztetésben, - mint ahogy a támogatástípus nevében is szerepel – kedvezményesen részesülnek. Az alábbi tájékoztatás az oktatási-nevelési intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

5.1. Városi Bölcsőde:

A kedvezményes gyermekétkeztetést 13 fő vette igénybe, ebből 50%-os támogatásban 2 fő, ingyenes bölcsődei étkeztetésben 11 fő részesült.

5.2. Óvoda:

Az óvodások száma 2011. évben 963 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 51,09 %-a (492 fő) részesül kedvezményes étkeztetésben. A kedvezményezetttek 16,09 %-a (155 fő) részesül 50%-os kedvezményben, 34,99 %-a (337 fő) pedig 100%-os kedvezményben.

	Városi Önkormányzat Napközi Otthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangélikus Óvoda	Eötvös József Katolikus Óvoda
Óvodások száma	640	75	158	90
50%-os kedvezményben részesült a Gyvt. 148.§ (5) b-d pontja	90	17	23	25
Ellátottak százalékában	14,06 %	22,67 %	14,55 %	27,78%
100%-os kedvezményre volt jogosult Gyvt. 148. § (5) aa-ac) pontja	260	6	45	26
Ellátottak százalékában	40,62 %	8,00 %	28,48 %	28,89 %

5.3. Iskola:

Orosháza Város Önkormányzata által fenntartott integrált közoktatási intézményében (általános és középiskola) összesen 1.332 diák tanul. Kedvezményes étkeztetésben 541 gyermek részesült, ebből 276 fő 100%-os és 265 fő 50%-os kedvezményrel étkezhet. Ez az összes tanulói létszám 40,61 %-a.

Kedvezményben részesülők száma 2011. évben a Gyvt. 148.§ (5) a)–d) pontja alapján:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100%	50%
Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont Székhelyintézmény	428	13	125
Vörösmarty Mihály Tagintézmény	555	95	97
Rákóczitelep - telephely	118	65	8
Czina Sándor Tagintézmény	179	81	25
Kardoskúti Tagintézmény	52	22	10

Orosházi Református Kéttanítási Nyelvű Általános Iskola tanulói összlétszám: 461 fő, ebből 189 gyermek (40,99 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 124 fő (26,89 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 65 fő (14,09 %).

A Békés Megyei Tisza Kálmán Szakképző Iskola, Gimnázium, Speciális Szakiskola Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium tanulói összlétszáma 1.054 fő. Ebből 48 gyermek részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban nem részesül egyetlen gyermek sem,

50%-os étkezési támogatásban részesül 48 gyermek (4,55 %)

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium általános iskolai tanulói létszáma 366 fő, a gimnázium tanulói létszáma 168 fő, amely összesen 534 fő. Ebből 200 gyermek (37,43 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesül 112 fő (20,97 %)

50%-os étkezési támogatásban részesül 88 fő (16,47 %).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola tanulói összlétszáma 351 fő. Ebből 191 gyermek (54,42 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 147fő (41,88 %)

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 44 fő (12,35%)

Wesley János Óvoda, Általános Iskola és Középiskola tanulói összlétszáma: 78 fő. Ebből 69 fő (88,46%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint

100 %-os étkezési támogatásban részesül 63 fő (80,76 %)

50 %-os étkezési támogatásban részesül 6 fő (7,6%)

6. Gyermektartásdíj megelőlegezése

A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában megállapította és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani. Feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét.

2011. év folyamán 37 gyermeket érintően indult eljárás gyermektartásdíj megelőlegezése iránt. A gyermektartásdíj megelőlegezésének jogosságát 29 gyermek vonatkozásában állapították meg. A kérelem 2 gyermek esetében visszavonásra került, 4 ügyben nem született döntés 2011. évben. Elutasításra 2 esetben került sor.

Az önkormányzat jegyzője a gyermektartásdíj megelőlegezését a központi költségvetés terhére biztosítja. 2011. év folyamán kifizetett összeg 8.905e Ft volt.

2011. december 31. napján 80 gyermek részesült gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésében.

7. Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti és tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatásának megoldását elősegítse.

Ilyen jellegű kérelem 3 esetben érkezett a Gyámhivatalhoz, mely vonatkozásában megállapították a jogosultságot 3.146e Ft összegben a központi költségvetés terhére.

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

1. Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A településen az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása Kistérségi Gyermekjóléti Központ keretén belül 5 családgondozó látta el a szakmai feladatokat. Tevékenységüket megbízásos jogviszonyban jogász, pszichológus, osztott munkakörben fejlesztőpedagógus is segítette.

Orosháza vonatkozásában a 2011-es év során egyszeri esetkezelésben 31 család részesült. Az esetek jelentős részét tette ki a különböző segélyek igényléséhez szükséges nyomtatványok kitöltése, környezettanulmány készítése, rendőrségi és iskolai jelzésre való reagálás. A feladatkörükben ellátott családok tekintetében a szakmai tevékenység, illetve az esetkezelések jellege során - az előző évhez hasonlóan – a kliensek részére információnyújtást, családlátogatást, tanácsadást, segítő beszélgetést, hivatalos ügyekben való közreműködést, valamint fejlesztőpedagógiai ellátás biztosítottak. A gondozott gyermekek közül 157 főt az alapellátásban, míg 111 főt védelembe vétel mellett gondoztak.

A gyermekjóléti központ feladati közé tartozik a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, tevékenységének összehangolása. Ezen a rendszeren keresztül érkezett jelzések jelentős része a gyermekek elhanyagolásával, a kisgyermeket nevelő családok anyagi nehézségeikkel, valamint az iskolai hiánnyal összefüggésben felmerült problémák köré összpontosultak. A megkeresések közel 32%-a az oktatási intézményekből, 19 %-a a gyámhatóságtól, ezen túlmenően a jelzőrendszer más tagjai részéről is érkeztek (a jelzőrendszer tagjai: az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, a munkaügyi hatóság). A Gyermekjóléti Központ megítélése szerint az észlelő- és jelzőrendszer működése nagyon jónak mondható.

A prevenciós programokba összesen 37 főt tudtak bevonni, a gyomaendrődi kirándulás és a karácsonyi játszótér keretein belül.

Az intézmény négy speciális feladatot is ellát: utcai szociális munka, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat és kapcsolattartási ügyelet.

Az *utcai szociális munkát* heti négy órában végezték. 12 fiatalt szólítottak meg az utcán, tereken. A *kórházi szociális munka* célja a szülészeti, nőgyógyászati és a gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése. A kórházi szociális munkát jelzés alapján végzik, humánerőforrás hiánya miatt.

A *készenléti szolgálat* keretében a gyermekjóléti szolgálat nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben azonnali segítséget, tájékoztatást, tanácsadást nyújtottak a szakemberek. 2011. évben 4 telefonhívás során nyújtottak segítséget.

A *kapcsolattartási ügyelet* célja, hogy a gyermekek a válást, külön költözést követően is kapcsolatban maradjanak a különélő szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel és nyugodt, semleges helyszínt biztosítsanak a velük való rendszeres találkozáshoz. A szolgáltatást a 2011. év folyamán 5 család vette igénybe, összesen 84 alkalommal.

A Gyermekjóléti Központ a családjából kiemelt gyerekek szüleinek gondozását is ellátta, mely 2011. évben összesen 17 családot érintett.

Az intézmény kiegészítő szolgáltatásai körében pszichológiai-, gyógypedagógiai- és jogi tanácsadást is nyújtott.

A *fejlesztőpedagógiai tanácsadás* heti 20, a *pszichológiai tanácsadás* heti 15 órában volt biztosított, melyek keretében a szakemberek tanácsadással, konzultációval segítették a klienseket és a gyermekekkel kapcsolatba kerülő pedagógusokat, családgondozókat egyaránt. A *jogi tanácsadást* az intézmény heti 10 órában biztosította. 2011. évben a szakemberek összesen 137 gyermek, 100 család ügyében nyújtottak szolgáltatásokat. Az esetek többségében tartásdíj, kapcsolattartás, ideiglenes elhelyezés, gyermek átmeneti gondozása, családon belüli erőszak, a gyermek iskolai viselkedésével kapcsolatos problémák, válási traumák miatt került sor a tanácsadásokra.

Az együttműködést elősegítő tevékenységek körében estmegbeszélésre, esetkonferenciára, szakmaközi megbeszélésekre és gyermekvédelmi tanácskozására is sor került.

Az intézmény több alkalommal működött közre a különböző adományok szétosztásában. Ennek keretében tartós élelmiszer, ruhanemű osztására került sor. Két alkalommal a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által nyújtott adományok kiosztásánál kapott az intézmény koordináló szerepet, ami több, mint 20.000 kg tartós élelmiszert jelentett az orosházi lakosoknak.

2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekjóléti intézményrendszer minden igényt ki tud elégíteni a gyermekek bölcsődei, óvodai, iskolai napközi ellátásában.

2.1. Bölcsőde

Orosházán jelenleg egyetlen bölcsőde biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését. A tevékenység jelenleg 6 férőhelyen, 3 gondozási egység 6 csoportjában történik.

Az intézményi felvétel gyakorlata

Elsősorban Orosházán élő, de Békés megye egész területéről érkező, 3 éven aluli kisgyermekeket is ellát. A beíratás és felvétel folyamatos, a beírátható

gyermekek körét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. tv. határozza meg. A bölcsődei ellátás igénybevétele a szülő vagy a törvényes képviselő kezdeményezésére történik. Az elmúlt évben a szülőn kívül még körzeti védőnő, családgondozó, ill. gyermekjóléti szolgálat családgondozója kezdeményezett felvételt. A bölcsődei ellátási igények kielégítése folyamatában - 20 hetes kortól kezdődően – felvételre kerül minden olyan típegő és kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A gyermekvédelmi törvény szellemében biztosított a felvétel lehetősége szociális okok miatt is.

Az intézmény működésének feltételeiről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ (ESZK). Szakmailag önálló, gazdálkodását tekintve részben önálló intézmény, költségvetési keretét Orosháza Város Képviselő-testülete határozza meg tárgyévi költségvetésében. A Bölcsődei szakmai munka kiteljesedését segíti a Gyermekmosoly Alapítvány, amely sikeres pályázataival, és adományok gyűjtésével, fogadásával tevékenyen részt vállal a bölcsődés gyermekek ellátási komfortjának fokozásában.

A működés jogi háttere: A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg. A működés rendjét „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai” című Módszertani levél részletezi, amely az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet gondozásában jelent meg.

A bölcsőde Békés megyére kiterjedően 2010. év. június 8-tól, határozatlan időre szóló érvényes működési engedéllyel rendelkezik.

Tárgyi feltételek: Az 1978-ban épült bölcsőde, az akkori szakmai és műszaki követelményeknek megfelelő állapotokat tükrözi jelenleg is. Az épület állagmegóvása részben üzemeltetői, részben fenntartói feladat. Felújítási, rekonstrukciós feladatok elvégzése időszerű az épületen. Orosháza Város Önkormányzata, mint felelősen gondolkodó fenntartó, pályázati források megszerzésével kívánta a jelenlegi helyzet megoldását orvosolni, az Új Széchenyi Terv nyújtotta lehetőséggel, így 2012. január 9-én beadásra került a bölcsőde rekonstrukciós pályázata.

A gyermekek napközbeni tevékenységéhez életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelő minőségű és mennyiségű játék, fejlesztő eszköz rendelkezésre áll. A csoportszobák berendezése színes, családias, gyermekbarát bútorzattal felszerelt.

Személyi feltételek:

Bölcsődei egységvezető: 1 fő

Gondozónő: 12 fő

Szakács: 1 fő - 6 órában

Konyhalány: 1 fő

Technikai kisegítő munkatárs: 2 fő

2011. év második felétől - a csökkenő ellátotti létszám adatokra tekintettel, az integrált intézmény adta lehetőségeket és előnyöket kihasználva 2 fő ápolói és szakképesítéssel is rendelkező munkatárs átmenetileg - a gyermeklétszám újbóli feltöltődéséig - áthelyezésre került a folyamatosan létszámgondokkal küzdő idősök ellátórendszerébe.

A kisgyermeknevelők napi hét órát töltenek a csoportban, heti váltásban, lépcsőzetes munkaidőkezdéssel. A társgondozónő hiányzása esetén nyújtott műszakban látják el a csoport gyermekeinek gondozását-nevelését.

Szakmai feltételek: A bölcsődei nevelés-gondozás, mint alapellátási feladat célja, a családban nevelkedő kisgyermek részére biztosítani a fizikai és érzelmi biztonságot. Viselkedési minták nyújtásával, tapasztalatszerzési lehetőség felkínálásával segíteni a gyermekek harmonikus testi és lelki fejlődését. Az intézmény rendelkezik a jogszabályban előírt szakmai programmal, házirenddel.

Többletszolgáltatások: Az alapfeladatokon túl – 2011. év második felétől - kiemelt figyelmet szentel bölcsőde a családtámogató szolgáltatások megszervezésére, úgymint az időszakos-gyermekfelügyelet, a játszóház, a sószoza terápiás hatásainak kipróbálása, és a játékkölcsönzés lehetőségének megteremtése.

A bölcsődei ellátás alapelvei, módszerei

A bölcsődei ellátás során a gondozási és nevelési szaktevékenység szervesen összetartozik, egymástól nem választható külön. A szakmai tevékenységet – ami nem a gondozási terv - a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet által kidolgozott szakmai irányelvek határozzák meg.

A bölcsődei gondozás nevelés feladataiként nagy hangsúlyt kap a mozgásfejlesztés elősegítése, a levegőztetés, a fogápolás, továbbá az érzelmi fejlődés, szocializáció segítése, az öltözködés WC- használat, kézmosás, étkezés, a játék, alkotó tevékenység, kommunikáció javítása (vers, mese, mondóka).

A bölcsőde szerepe a helyi ellátórendszerben, az ellátotti szükségletek alakulása

Napjainkban a bölcsődei ellátásban bizonyos átrendeződésnek lehetünk szemtanúi. Megszűnt a bölcsőde korábbi „egyeduralma” egyre másra nyílnak meg kis létszámú optimális elhelyezési feltételekkel bíró magánbölcsődék és bölcsődei ellátást kiváltó egyéb állami finanszírozást élvező intézmények. Míg az ezredforduló idején a bölcsődei ellátási igényeket nagyságrendjük miatt nem lehetett településünkön sem kielégíteni, ezért az előrelátó szülők - praktikusán - évekkorábban iratkoztak fel a biztos elhelyezés reményében bölcsődei felvételre. Napjainkban ez a tendencia megfordulni látszik. Tulajdonítható ez a folyamat egyes jogszabályi változásoknak, pl. már 2.5 éves korú gyermeket a szülők beírathatnak az óvodába. A bölcsődei létszám alakulásához hozzájárult továbbá a társadalmi gazdasági helyzet változásai. Jelenleg a Bölcsődei ellátás igénybevételéhez nem kell várakozni, a jogszabályi feltételek megléte esetén már napokon belül megkezdhető a

beszoktatás. A fenti helyzet, illetőleg a kihívásoknak való megfelelés érdekében igyekeznek a bölcsőde még inkább a szükségletekre épülő családbarát bölcsődeként működni, új szolgáltatásokkal nyitni.

Az intézmény folyamatosan együttműködik a Gyvt.-ben meghatározott gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival. A gyermekjóléti központ munkatársait indokolt esetben jelzőrendszeri esetmegbeszélés kapcsán, illetve esetészlelő lap megküldésével tájékoztatják. A bölcsődében hagyományosan szerveznek szabadidős programokat pl. játszóház, családi délután.

2.2. Óvoda

A gyermek egészséges fejlődése elsősorban a család felelőssége, a család alapkötelessége. A család biztosít teret a személyiség alakulásához, fejlődéséhez, elfogadásához. A modern társadalom normái jelentősen átalakították a családok szerkezetét, működését. Az óvodába járó gyermekek családjában is ezt a tendencia figyelhető meg. Az egzisztenciális bizonytalanság következtében egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A családi kötelek fellazulása, az értékrend jelentős átalakulása miatt folyamatosan nő a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek száma. Az óvodai gyermekvédelmi munka elsődlegesen a megelőzésre és a gyermekek magatartásában bekövetkezett változásokra irányul. A cél az, hogy a fejlődésében megkésett, ingerszegény környezetből érkező gyermekek a szocializáció során elszenvedett hiányokat pótolják.

Városunk óvodái:

Orosháza Városi Önkormányzat Napközi-otthonos Óvodájában 8 telephelyen 640 gyermeket látnak el. Ebből az óvoda tájékoztatása szerint 280 gyermek hátrányos helyzetű és 13 gyermek veszélyeztetett.

A gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma 33. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé 6 esetben éltek jelzéssel.

Székács József Evangélikus Óvoda gyermeklétszáma 158 fő, ebből hátrányos helyzetű 28 fő. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak. 2011. évben a Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 75, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 10 gyermek, 1 fő veszélyeztetett gyermek van. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Óvoda gyermeklétszáma 90 fő, ebből hátrányos helyzetű 26, veszélyeztetett jelenleg nincs. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 6. Nevelési Tanácsadó vizsgálatára irányítottak: 8 gyermeket. Óvodán kívüli fejlesztést igényelt: 11 gyermek. Logopédushoz járt: 21 gyermek.

2.3. Iskolai napközi ellátás

Világszerte, így sajnos hazánkban is nő a gyermekek veszélyeztetettsége: az elszegényedés, az éhezés, a drogvészély, a bűnözés, a szexuális bántalmazás terjedése mind erre utalnak. A megváltozott körülmények között az új kihívásokra adott új válaszokat keresi a közoktatási rendszer is.

Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetségközpont Székhelyintézmény

A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma: 428 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma: 61 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma: 21 fő
a veszélyeztetettség okai: betegség, anyagi gondok, munkanélküliség, a szülők elváltak.
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 0
az erre fordított órák száma havonta: Az I. félévben nem volt korrepetálás.

Czina Sándor Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma: 179 fő
ebből alsó tagozatos: 97 fő
felső tagozatos: 82 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma: 93 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: 8 fő
Napközisek száma: 95 fő
Tanulósobára járók száma: az iskolában nem működik tanulószoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.

Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 126 fő
Az erre fordított órák száma havonta: 20 óra

Vörösmarty Mihály Tagintézmény

Az általános iskolában tanuló diákok száma: 555 fő
ebből alsó tagozatos: 294 fő
felső tagozatos: 261 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma: 140 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma: 6 fő
Napközisek száma: 267 fő
Tanulósobára járók száma: 31 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma: 17 fő
Az erre fordított órák száma havonta: 4 óra

Rákóczi telep- telephely

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	118 fő
ebből alsó tagozatos:	73 fő
felső tagozatos:	45 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	70 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	30 fő
Napközisek száma:	27 fő
Tanulósobára járók száma: nincs	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	90 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	8 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	461 fő
ebből alsó tagozatos:	226 fő
felső tagozatos:	235 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	150 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	9 fő
Napközisek száma:	229 fő
Tanulósobára járók száma: nincs	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	112 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	40 óra

Eötvös József Katolikus Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	351 fő
ebből alsó tagozatos:	167 fő
felső tagozatos:	184 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	175 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	8 fő
Napközisek száma:	163 fő
Tanulósobára járók száma:	29 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	63 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	138 óra

Wesley János Közoktatási Intézmény

Az iskolában tanuló diákok száma:	78 fő
ebből alsó tagozat:	25 fő
felső tagozat:	18 fő
Fejlesztő óvodai csoport:	7 fő
Súlyosan- halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	7 fő
Értelmileg akadályozottak iskolai osztálya:	8 fő
Középiskola 9. osztály:	13 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	78 fő
Napközis tanulók száma:	35 fő
Korrepetálásban részesülő tanulók száma: Korrepetálás a tanulóknak szakértői véleményében előírtak alapján történik. Rehabilitációs foglalkozás és	

felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-4 óra, esetenként 5 óra.

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	366 fő
ebből alsó tagozatos:	192 fő
felső tagozatos:	174 fő
az iskola által hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	116 fő
az iskola által veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	4 fő
Napközisek száma:	217 fő
Tanulósobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	74 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	39 óra
Az iskolában működő szakkörök, klubok, önképző csoportok, táborok, rendszeres szabadidős és prevenció programok száma összesen: 12, amelyek a következők: színjátszó, origami, báb, festészet, matematika, német, rajz és festés, furulya, kis nyelvőr, gitár, sakk, mat-logi	
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma: 105 fő</i>	
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:-	
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:-	
a veszélyeztetettség okai:-	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0
az erre fordított órák száma havonta:	0

Békés Megyei Tisza Kálmán Szakképző Iskola, Gimnázium, Speciális Szakiskola Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium

A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	242 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	35 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	22 fő
a veszélyeztetettség okai:	szociális és családi háttér
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	13 fő
az erre fordított órák száma havonta:	9 óra

2.4. Nevelési Tanácsadó

A Nevelési Tanácsadó által nyújtott szolgáltatások száma a 2011-es évben az alábbiak szerint:

3-6 évesek :	40 fő
7-10 évesek:	165 fő
11-14 évesek:	145 fő
15-18 évesek:	77 fő
Ö s s z e s e n :	427 fő

Ebből iskolaérettségi vizsgálat:	140 fő
Komplex gyógypedagógiai vizsgálat:	287 fő

Az összes vizsgálat közül:	
Szülő kérésére történt:	21 fő
Óvoda kérésére történt:	252 fő
Iskola kérésére történt:	154 fő

Terápiás ellátás alakulása:

- Korai fejlesztés, gondozásban részesült: **13 fő**
- Fejlesztő felkészítésben részesült: **1 fő**
- Logopédiai ellátásban részesült: **263 fő**
- BTM-esek (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek) rehabilitációjában részesült: **184 fő**

2.5. Védőnői Szolgálat

Városunkban a védőnői szolgálat gyermekvédelmi feladatait 10 területi, 2 ifjúsági és 1 kórházi védőnő látja el.

A védőnő családlátogatás, tanácsadás, szűrővizsgálatok elvégzésével, védőoltások szervezésével, egészségfejlesztő-nevelő munka útján a várandós anyák gondozását látja el, illetőleg a megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig kíséri figyelemmel.

2011. évben az Orosházán születettek száma 231 fő, amely 18 fővel több, mint az előző évben.

A családlátogatások száma 7.623, a gondozott gyermekek száma 1.624 fő volt. Ebből 101 gyermek esetében észleltek szociális, 119 gyermeknél egészségügyi, 22 gyermeknél egészségügyi és szociális problémát is.

A Gyermekjóléti Központ felé 12 esetben éltek jelzéssel.

3. Gyermekek átmeneti gondozása

Ezen gondozási forma keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni.

A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, az alapjául szolgáló ok fennállásáig, legfeljebb 12 hónapig tart.

2011. évben Orosházáról 5 gyermek került átmeneti gondozásba vételre.

3.1. Családok Átmeneti Otthona

A Gyvt. 94. §-a előírja 20.000 állandó lakos felett a gyermekek átmeneti otthonának, 30.000 lakos felett a családok átmeneti otthonának létrehozását és működtetését, kötelező jelleggel. Ezen jogszabály 96. § (1) bekezdése rendelkezik arról, miszerint az önkormányzat kötelező feladatainak ellátási szerződés útján is eleget tehet. Minderre tekintettel az Önkormányzat ezen ellátási kötelezettségét a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja.

A Családok Átmeneti Otthonában az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője. Erre akkor kerülhet sor, ha ezen elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és a gyermeket emiatt el kellene választani a szülőtől.

2011. évben 2 orosházi család kérte elhelyezését, összesen 2 felnőtt és 5 gyermek.

A szolgáltatásért járó térítési díj ellátottanként napi 300,- Ft volt.

V. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMTHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK, VALAMINT A VÁROSI GYÁMHIVATAL HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEIRE, FELADATAIRA VONATKOZÓ ADATOK

Ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével nem biztosítható és ez a helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti, a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal a veszélyeztetettség mértékétől függően hatósági intézkedést tesz.

1. Védelembe vétel

A védelembe vételt, mint a gyermekvédelmi gondoskodás egyik formáját a jegyző gyámhatóságként eljárva abban az esetben alkalmazza, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátás önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.

2011. évben a védelembe vétel elrendelésére a gyermek érzelmi bántalmazása, fizikai- és nevelési elhanyagolása miatt került sor. A nevelési elhanyagolás elsősorban az iskolalátogatási kötelezettség nem teljesítését, a felzárkóztatását, fejlesztését célzó foglalkozáson, képesség-kibontakoztató felkészítésen való részvételének, továbbá az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elmulasztását jelentette. A gyámhatóság a védelembe vétellel egyidejűleg a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendelte ki a gyermek gondozásának folyamatos segítése és a szülői nevelés támogatása érdekében. A gyermek családi környezetben történő nevelését a szülő, illetve

a gyermek számára meghatározott kötelező érvényű magatartási szabályok biztosították.

Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn a gyámhatóság - a védelemben vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelemben vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó teljes összegének természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megállapítására 2011. évben nem került sor.

Ha a gyermek tankötelezettségét elhanyagolja, melynek következtében az igazolatlan kötelező tanórai mulasztások szám eléri az 50 órát, a gyámhatóság mérlegelés nélkül felfüggeszti az iskoláztatási támogatást, és védelemben veszi a gyermeket. 2011. évben 17 alkalommal került sor ezen intézkedés alkalmazására

Ha a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése, vagy *a védelemben vétel már két éve fennáll és a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni, a gyámhatóság haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából.*

Két éve zajló sikertelen védelemben vétellel érintett gyermekek száma 2011. évben 6 fő. 2011. évben 53 gyermeket vett védelemben a gyámhatóság, továbbá 11 főnek szüntette meg a védelemben vételét. 2011. december 31-én nyilvántartott védelemben vettek száma 85 fő. A gyámhatóság a védelemben vétel elrendelését követően évente hivatalból vagy kérelemre bármikor felülvizsgálja az intézkedés indokoltságát. A megtett intézkedések részletezése a 2. sz. mellékletben található.

2. Családbafogadás

A szülő kérelmére a gyámhivatal hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.

2011. évben a gyámhivatal 15 gyermek családba fogadásához járult hozzá. 2011. december 31. napján nyilvántartott családba fogadott gyermekek száma 22 fő.

3. Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, az önkormányzat jegyzője vagy a gyámhivatal a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban ideiglenesen helyezi el.

2011. évben a gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés összesen 7 kiskorút érintett, ebből 6 főt nevelőszülőnél, 1 főt gyermekotthonban helyezett el.

2011. évben a gyámhivatal 27 kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezésének felülvizsgálata ügyében döntött. Az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartama alatt ebből 5 fő harmadik személynél, 13 fő nevelőszülőnél, 7 fő gyermekotthonban és 2 fő leendő örökbefogadó szülőnél került elhelyezésre. A gyámhivatal 2011. évben a felülvizsgálat eredményeként 12 fő kiskorú vonatkozásában döntött átmeneti nevelésbe vételükről, 4 fő vonatkozásában gyermekelhelyezés, vagy annak megváltoztatása iránt indított pert. 10 fő vonatkozásában az eljárás megszüntetésre került.

4. Átmeneti nevelésbe vétel

A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti, és a veszélyeztetettséget alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem lehet megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása családján belül nem biztosítható.

Az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülőjének szülői felügyeleti joga szünetel. Az átmeneti nevelés addig tart, amíg a gyermek családja képessé nem válik a gyermek visszafogadására.

A 2011. évben a gyámhivatal 12 gyermeket vett átmeneti nevelésbe, ebből 3 főt magatartási, beilleszkedési zavar, 8 főt szülői elhanyagolás miatt és 1 főt családon belüli bántalmazás következtében. A 2011. december 31. napján nyilvántartott átmeneti neveltek száma 43 fő.

5. Tartós nevelésbe vétel

A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha a szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, ha a szülő elhalálozott és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője, ha a gyermek ismeretlen szülőktől származik, illetve akkor, ha a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és személyi adatainak ismerete nélkül hozzájáruló nyilatkozatot tett.

A gyámhivatal 2011. évben nem vett tartós nevelésbe kiskorút.

2011. december 31-én a nyilvántartott tartós neveltek száma 1 fő.

6. Utógondozás

Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a kiskorú gyermek, illetve a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri. Célja, hogy elősegítse a családi környezetbe való visszailleszkedést, illetve az önálló élet megkezdését.

2011. évben 7 esetben került elrendelésre utógondozás.

7. Utógondozói ellátás

A gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére, - illetve a gyám javaslatának figyelembevételével - elrendeli a további utógondozói ellátást, ha létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

2011. évben 3 fő vonatkozásában került sor utógondozói ellátás elrendelésére.

8. Egyéb gyámhatósági, gyámhivatali feladatok

8.1. Családi jogállás rendezése

2011. év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett 22 kiskorú közül 6 fő családi jogállása teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendeződött a gyámhatóság előtt.

A gyámhivatalnál 2011. évben 31 főnek rendeződött a családi jogállása, ebből 23 esetben apai elismeréssel, 8 esetben képzelt apa megállapításával. Apaság vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulásra 2 esetben került sor.

8.2. Gyámság

A gyámhivatal a gyermek részére gyámot rendel, ha ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezte el a gyermeket és pert indított a szülői felügyelet megszüntetése iránt, illetve átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a gyermeket. A gyám félévente tájékoztatást ad, évente pedig beszámol a gyámhivatal felé.

2011. december 31. napján 128 kiskorú állt gyámság alatt.

8.3. Gondnokság

2011. december 31. napján gondnokság alatt állók száma 214 fő. A számadásra kötelezett gondnokok évente elszámolnak.

Azon gondnokoltak ügyeinek képviselőjét, akiknek nincs kirendelhető hozzátartozója, hivatásos gondnok látja el.

A hivatásos gondnok 62 gondnokolt esetében látja el a gondnoki tisztséget.

8.4. Vagyoni ügyek

A gyámhivatal jelenleg 493 fő kiskorút tart nyilván, akinek ingó- vagy ingatlan tulajdona van. Gyámhatósági fenntartásos betétállománnyal 170 fő, életbiztosítással 10 fő rendelkezik.

A vagyonnal rendelkező gondnokoltak száma 163 fő, ebből gyámhatósági fenntartásos betétállománya 131 főnek van. Három fő életbiztosítási kötvénnyel rendelkezik.

8.5 Házasságkötés engedélyezése

Tárgyévben a gyámhivatal nem adott ki 18 éven aluli személynek házasságkötéshez engedélyt.

8.6. Örökbefogadás

Örökbefogadás engedélyezésére 2011. évben 2 esetben került sor. Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított házaspárok száma 6, egyedülállók száma 1.

A gyámhivatal 2011. évben 1 esetben vett fel nyílt örökbefogadáshoz lemondó nyilatkozatot.

8.7. Kapcsolattartás

A tárgyévben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma 71 volt. A gyámhivatal 48 esetben döntéssel (újra)szabályozta a kapcsolattartást. Negyvenkét esetben határozatot hozott, míg 6 esetben egyezséget hagyott jóvá. A 42 határozatból 15 esetben ideiglenes hatállyal elhelyezett, 21 esetben átmeneti nevelt gyermek és hozzátartozója között, továbbá 6 esetben nem gyermekvédelmi intézkedés során szabályozta a kapcsolattartás. Hat esetben a kapcsolattartás végrehajtása iránt nyújtottak be kérelmet.

8.8. Fiatalkorúak szabálysértése

A gyermekek védelmével összefüggésben kölcsönös tájékoztatáson alapuló, szoros együttműködés alakult ki gyámhatóság és a szabálysértési hatóság között.

Tankötelezettség elmulasztása miatt tárgyévben 184 esetben került sor a szülők szabálysértési felelősségre vonására.

Jegyzői hatáskörben szabálysértést elkövetett fiatalkorúak száma összesen 6 fő volt, melyből köztisztasági szabálysértés miatt 3, tiltott fürdés szabálysértés miatt 2, önkormányzati rendeletben meghatározott (ebtartás szabályainak megszegése) szabálysértés miatt 1 esetben indult eljárás.

A *gyámhatóság* a szabálysértési hatóság értesítése nyomán, a gyermek veszélyeztetettsége ügyében lefolytatott eljárás eredményeként indokolt esetben hatósági intézkedést alkalmaz.

8.9. Ügyintézés adatai

A *gyámhivatal* 2011. évben iktatott bejövő ügyiratainak száma alapszámon: 1.043, alszámon: 8.682. Határozatok száma: 1.104, közvetlenül

megtámadható végzések száma: 40. Határozat elleni fellebbezések száma: 6, melyből saját hatáskörben módosított vagy visszavont: 2, helybenhagyott: 3, megváltoztatott: 1.

A *gyámhatóság* 2011. évi iktatott bejövő ügyiratainak száma alapszámon: 315, alszámon: 2.357. Határozatok száma 186, eljárást lezáró végzések száma 15, összesen 201 érdemi döntés meghozatalára került sor. Elsőfokú eljárásban hozott egyéb végzések száma 631. Végzések elleni fellebbezés száma 1, melyet a II. fokon eljáró államigazgatási szerv megsemmisített. Határozatok elleni fellebbezések száma 1, melyet a II. fokon eljáró államigazgatási szerv helybenhagyott.

A gyámhatóság 118 környezettanulmányt és 42 leltárt készített a gyámhivatalok, a bíróságok és az ügyészségek számára.

9. Személyi, tárgyi feltételek

9.1 Gyámhivatal

A gyámhivatal a Hatósági Iroda Gyámhivatali csoportjaként dolgozik, élén csoportvezetővel.

A csoport 4 fő érdemi ügyintézőből - 2 fő egyetemi, 2 fő főiskolai végzettségű -, 1 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott és 1 fő részmunkaidős hivatásos gondnokból, valamint 1 fő adminisztrátorból áll.

9.2 Gyámhatóság

A gyámhatósági feladatokat a Hatósági Iroda Általános Igazgatási Csoportján 1 fő végzi. Az ügyintéző főiskolai végzettséggel rendelkezik.

VI. GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI, MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁG ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

A 2011. évben a Gyámhivatal vonatkozásában nem folyt ellenőrzés egyetlen szakmai szervezet által sem.

A jegyzői hatáskörben működő gyámhatóság tekintetében nem folyt ellenőrzés egyetlen szakmai szervezet által sem.

VII. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

A veszélyeztetett gyermekek jövőjét döntően befolyásolja, hogy sikerül-e megvalósítani a gyermekek értékalapú szocializációját és elérni a már rögzült emberi szemléletmód újraértékelését. Ez kizárólag az állam, az önkormányzatok, az egyházak, valamint a civil szféra összefogásával valósulhat meg. A gyermekvédelem felelősség- és áldozatvállalást igényel a társadalom minden tagjától.

A jövőre vonatkozóan számos cél jelölhető meg. Az elsődleges prioritásként mégis az „esély teremtését” kell tekinteni. A társadalom legvédtelenebb csoportjának, a hátrányokkal küzdő gyermekeknek kell megteremteni azon lehetőségeket, melyek csökkentik a kirekesztődés, megfosztottság, szegregáltság által kialakuló devianciák elmélyülését. A gyermekek jogait, védelmét, egészségét szolgáló intézményeken, szervezeteken keresztül maximális módon elérhetővé kell tenni a gyermekek mindenek felett álló érdeke érvényesülése céljából az egészséges személyiség fejlődés, az esélyek biztosítását.

VIII. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

A hatékony gyermekvédelmi rendszer működtetése érdekében a Rendőrkapitányság, a gyámhatósággal és a gyámhivatallal folyamatosan, kiváló munkakapcsolatban együttműködött a 2011-es esztendőben is.

A gyermekkorúak és fiatalkorúak körében történt jogsértések száma tárgyévben az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a következőképpen alakult:

	Gyermekkorúak által elkövetett	Fiatalkorúak által elkövetett
szabálysértés	0 fő	71 fő
bűncselekmény	3 fő	19 fő

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalokat a büntető- és szabálysértési jog *gyermekkorúnak* nevezi. Általánosságban rájuk inkább kisebb súlyú, sok esetben „gyermekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit.

Ezek mellett a gyermekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabály-szegések, valamint a tulajdon elleni szabálysértések közül a bolti lopások.

A *gyermekkor* szabálysértés és bűncselekmény esetében is büntethetőséget kizáró ok. Szabálysértés esetén velük szemben nem szabható ki helyszíni bírság, és feljelentés sem tehető, bűncselekmény esetén pedig a nyomozást meg kell szüntetni.

A *fiatalkorúak* – azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok – esetében sajnos már szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével találkozhatunk. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban. Ha ez a környezet, vagy annak egyes

elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalok a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

Az elmúlt években – országos szinten – megszorodott a fiatalok száma a szabálysértési, azaz 20.000,- Ft-ot meg nem haladó értékben elkövetett vagyon elleni jogsértések tettesei között.

A fiatalok arányának növekedését elsősorban az okozta, hogy a szabálysértési eljárások során kiszabható szankciók nem fejtettek ki kellő visszatartó hatást ezen cselekmények fiatalok elkövetőivel szemben.

Ezen a helyzeten változtatni kívánó és 2010. augusztus 19-től hatályba lépett törvény-módosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” (bizonyító) eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalokkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiataloknak komoly visszatartást jelent, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is „börtönbe” lehet kerülni.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén összesen 328 veszélyeztetett családot tart nyilván, melyből orosházi 130.

A családon belüli erőszak miatt 112 bejelentés történt, ebből 19 esetben – tekintettel arra, hogy a történetek részese kiskorú is volt – adatlap megküldésével tájékoztatták az illetékes gyámhatóságot. A családon belüli erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldték a családsegítő szolgálatnak.

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi osztálya 2011. évben 16 esetben rendelt el nyomozást visszaélés kábítószerrel bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt, összesen 18 személy ellen, akik között fiatalok személy 4 fő volt.

A lefolytatott nyomozások tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az elkövetők döntő többsége visszaeső, vagy kábítószerfüggő személy, kisebb részük pedig eseti, vagy alkalmi fogyasztó volt.

A kábítószer-probléma kapcsán azt egyértelműen le lehet szögezni, hogy ez a jelenség kisebb-nagyobb mértékben, de az ország minden települését érinti. Nem kivétel ez alól Békés megye, sőt az orosházi kistérség sem. Ezek évek óta közismert tények, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni, vagy elbagatellizálni. Az is nyilvánvaló, hogy a bűnügyi statisztikai adatok nem adnak valós képet a kábítószer fogyasztás tényleges helyzetéről, hiszen ezen jogsértések körében erőteljes a látencia, azaz hatóság előtt ismertté nem vált cselekmények aránya. A látencia mértékét közvetett módszerekkel lehet csak megbecsülni.

Azt azonban mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a kábítószer-fertőzöttség mértéke távolról sem olyan súlyos a területünkön, mint ahogy az esetenként a köztudatban elterjedt.

IX. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján került összeállításra.

1. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (Családok Átmeneti Otthona)

A családok átmeneti otthona az otthontalanná vált, válsághelyzetbe került családok számára nyújt átmeneti lakhatási lehetőséget és teljes körű ellátást. Az ellátást igénybe vevők leggyakrabban különböző okok miatt hajléktalanná vált családok, házasságból, élettársi kapcsolatból menekülő gyermekes nők, akut szociális problémák, bántalmazás miatt krízishelyzetbe került fiatal anyák.

Az intézmény Békés megyéből, szabad férőhely esetén az ország egész területéről 9 család számára kialakított szobákban, összesen 38 rászoruló személyt tud gondozásba venni. Az intézmény 2011. évben összesen 120 főnek nyújtott átmeneti segítséget. Békés megyéből 11, a kistérségből 10, Orosházáról 2 család élt a lehetőséggel.

2011. évben is sikeresen pályáztak, melynek köszönhetően „Felhő és Napsugár” címmel képességfejlesztő és ismeretátadó foglalkozásokat szerveztek. A TESCO GLOBAL ZRT. által kiírt pályázaton elnyerték az „Év támogatottja” címet.

2. Nagycsaládosok Egyesülete

Az egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Tagjai a Városi Szociálpolitikai Kerekasztalnak továbbá az Ifjúsági Kerekasztalnak. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeznek.

A rendkívül gazdag szervezett programjaik közül a Nagycsaládosok Kreatív Játszóháza, az önismereti klub, a városi gyermeknap, a táboroztatás emelhető ki. Partnerségben dolgoznak a Petőfi Művelődési Központ városi rendezvényein.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2011-ben két alkalommal osztottak Európai Unió élelmiszer adományt 220 nagycsaládnak, illetve más adományozóktól kapott más jellegű segélyeket mintegy 300 nagycsaládnak, de juttattak a Családok Átmeneti Otthona lakói számára is.

Együttműködik a Vöröskereszt helyi szervezetével, és a Kistérségi Gyermekjóléti Központ munkatársaival.

3. Kábítószer Egyeztető Fórum (továbbiakban: KEF):

Városunkban a KEF tevékenységében évek óta hatékonyan együttműködnek az oktatási és szociális intézmények, az Orosházi Gyermek- és Ifjúsági

Önkormányzat, a rendőrség, a polgárőrség, az ÁNTSZ, a Kistérségi Gyermekjóléti Központ, a védőnői szolgálat, és több civilszervezet is. A KEF pályázati források bevonásával koordinálja a városi drogstratégia megvalósítását. Ennek keretében a Rotary Klubbal közösen diszkóbalesetek megelőzését célzó programot („Hiszem, ha látom” c. doku-dráma), a hatékony kommunikáció és együttműködés érdekében akkreditált szakmai továbbképzést, a fiatalok számára kortárssegítő képzést szervezett és a családsegítő szolgálatnál családterápiát működtetett. „BÉKÉ(S)BEN SZENVEDÉLYEINKKEL” elnevezéssel az egészséges életmódhoz kapcsolódó egyéni attitűd felmérést, vizsgálatot bonyolított a 10. osztályos tanulók körében.

A különböző szervezetek főként szabadidős programokkal kapcsolódtak be a preventív tevékenységbe. Ezek közül az Extrém és Görkoris Nap, Kamaszklub, kirándulások, egészségnevelési rendezvények, a „Kórtalanságok” c. egészségmegőrző klub tevékenysége, a dohányzás megelőzési programsorozat emelhetők ki.

A veszélyeztetett korosztály számára a MI-ÉRTÜNK Egyesület KontaktPont „bulisegély” szolgálata, illetőleg az általános iskolákban évek óta működő D.A.D.A. biztonságra nevelő prevenciós program nyújt további segítséget.

X. ÖSSZEZÉS:

A felnövekvő új nemzedék, a gyermekek védelme az utóbbi évtizedben világszerte az érdeklődés homlokterébe került. Az államok többsége felismerte, hogy az emberi társadalom jövőjének biztosítása érdekében a családnak meg kell kapnia azt a védelmet és támogatást, amely nélkül nem tudja maradéktalanul betölteni szerepét a közösségben. A gyermekek személyiségének harmonikus kibontakozásához szükséges, hogy családi környezetben, boldog, szeretetteljes és megértő légkörben nőjön fel. A születéstől a felnőtté válásig tartó folyamatban a szülőknek és a társadalomnak fokozatosan fel kell készítenie az önálló életvitelre

Magyarországon a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban gyermekvédelmi tevékenység lényege, hogy a gyermekjóléti alapellátások révén a hatósági beavatkozások lehetőség szerint elkerülhetőek legyenek, összehangolt segítséget nyújtsanak a gyermekek családi környezetben történő kiegyensúlyozott nevelkedéséhez.

A Tisztelt Képviselő-testület elé tárt beszámoló is tükrözi, Orosháza városában a gyermekek védelme érdekében életre hívott intézményrendszer hatékonyan, kellő összefogással, átláthatóan működik.

A Gyermekvédelmi törvény előírásait figyelembe véve az eltelt időszak jellemző adatait a 3. sz. melléklet összehasonlító diagramjain kerül bemutatásra.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Vaszkán Erzsébet Egységes Szociális Központ intézményvezetője
Szege Katalin az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és
Családsegítő Szolgálat Vezetője
Halustyik Éva a Családsegítő Szolgálat szakmai vezetője
Czeher Péter rendőr alezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető
Orosháza Város Rendőrkapitányság
Vargáné Szilka Izabella a Népjóléti és Szociális csoport vezetője
Dr. Lazányi Magda Gyámhivatali csoportvezető
Dénes Tünde Általános Igazgatási csoport vezetője

Szerkesztette:

dr. Kovács Győző Hatósági Irodavezető

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, az alábbi határozati javaslat
elfogadásra:

HATÁROZATI JAVASLAT

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatok 2011. évi ellátásáról szóló beszámolót elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

dr. Kovács Győző a Képviselő-testület határozatának a
Békés Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala
felé történő továbbításért.

Határidő: 15 nap

O r o s h á z a, 2012. március 19.


Hegedűsné Dr. Hegedűs Mária
címzetes főjegyző

A gyermekek védelmének rendszere

/2011-ben/

1./ Pénzbeli ellátások

- a.) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b.) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c.) gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d.) otthonteremtési támogatás,
- e.) óvodáztatási támogatás

2./ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- a.) gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekjóléti szolgálat,
- b.) gyermekek napközbeni ellátása:
 - bölcsőde, családi napközi, óvoda, iskolai napközi, házi gyermekfelügyelet,
- c.) gyermekek átmeneti gondozása,
 - helyettes szülő,
 - gyermekek átmeneti otthona,
 - családok átmeneti otthona.

3./ A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások

- a.) otthont nyújtó ellátás,
 - nevelőszülő,
 - gyermekotthon,
- b.) területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

4./ A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések

- a.) védelembe vétel,
- b.) családba fogadás,
- c.) ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d.) átmeneti nevelésbe vétel,
- e.) tartós nevelésbe vétel,
- f.) utógondozás elrendelése,
- h.) utógondozási ellátás elrendelése.

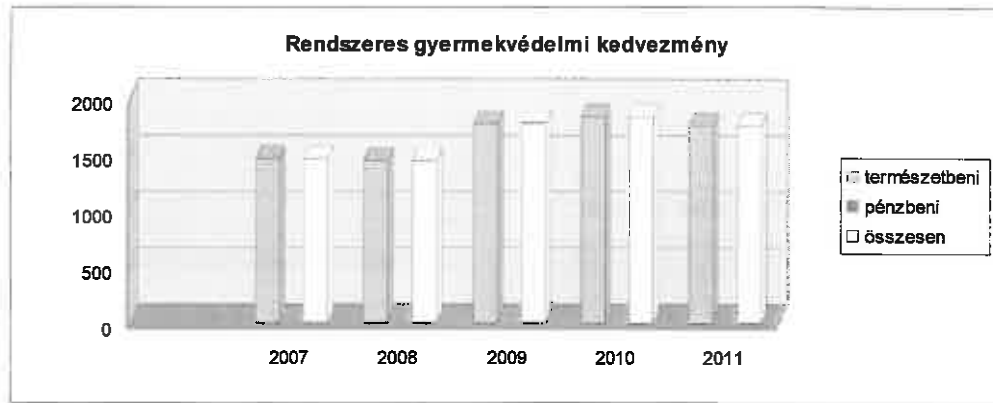
Védelembevétel keretében elrendelt intézkedések

1./	Szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását	14
2./	Szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet	19
3./	A gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése	11
4./	A gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés	13
5./	A gyermek számára - kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében - magatartási szabályok megállapítása	26
6./	A szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására	85
7./	Iskolapszichológusi vizsgálaton való megjelenésre kötelezés	15
8./	Konfliktuskezelési szolgáltatáson való megjelenésre kötelezés	12

Összes intézkedések száma: 195

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

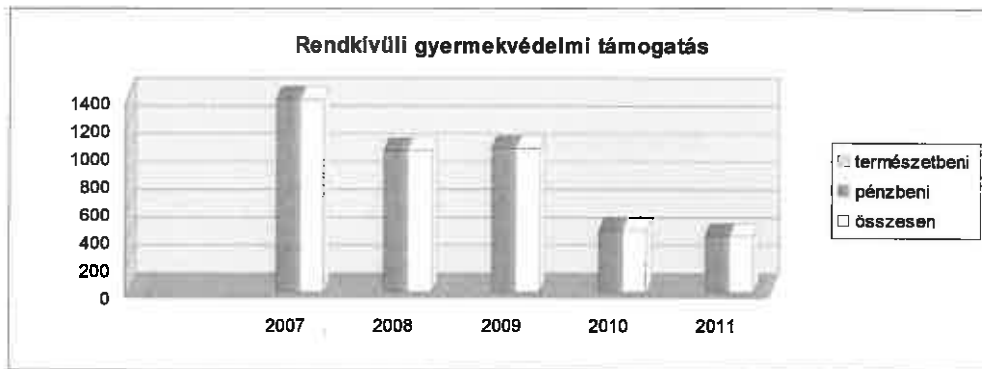
	2007	2008	2009	2010	2011
természetbeni	1461	1443	1779	1836	1755
pénzbeni	0	0	0	0	0
összesen	1461	1443	1779	1836	1755



1. ábra

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

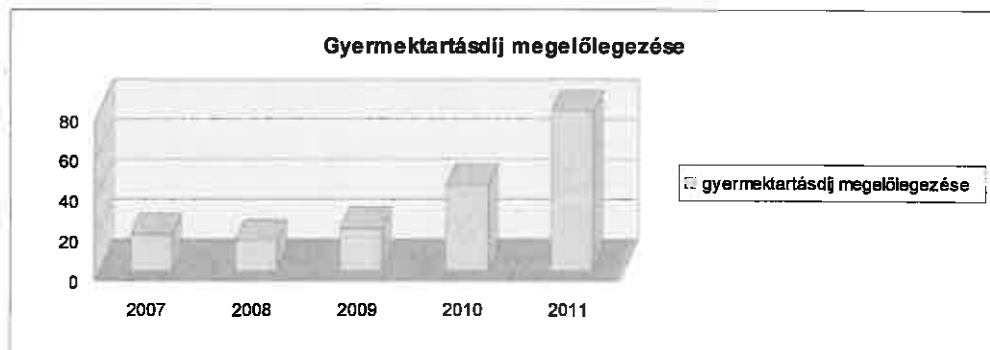
	2007	2008	2009	2010	2011
természetbeni	0	0	0	0	0
pénzbeni	1381	1017	1030	443	403
összesen	1381	1017	1030	443	403



2. ábra

Gyermektartásdíj megelőlegezése

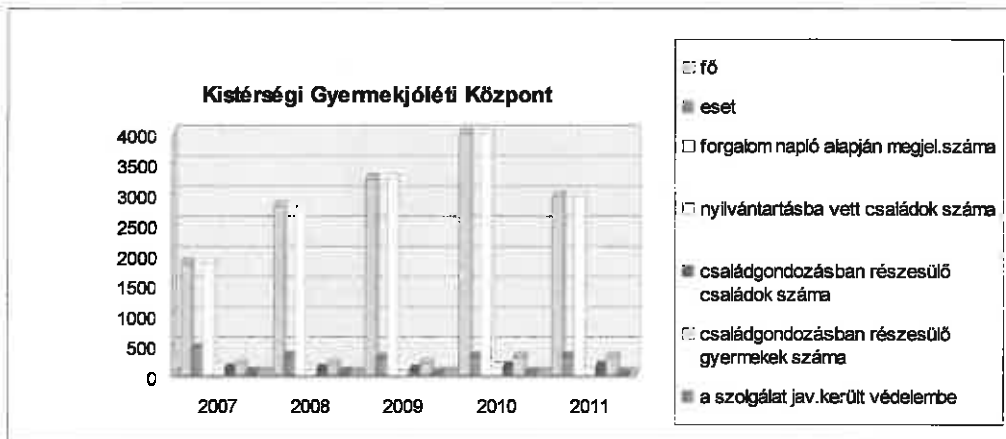
gyermektartásdíj megelőlegezése	2007	2008	2009	2010	2011
	18	15	21	43	80



3. ábra

Kistérségi Gyermekjóléti Központ

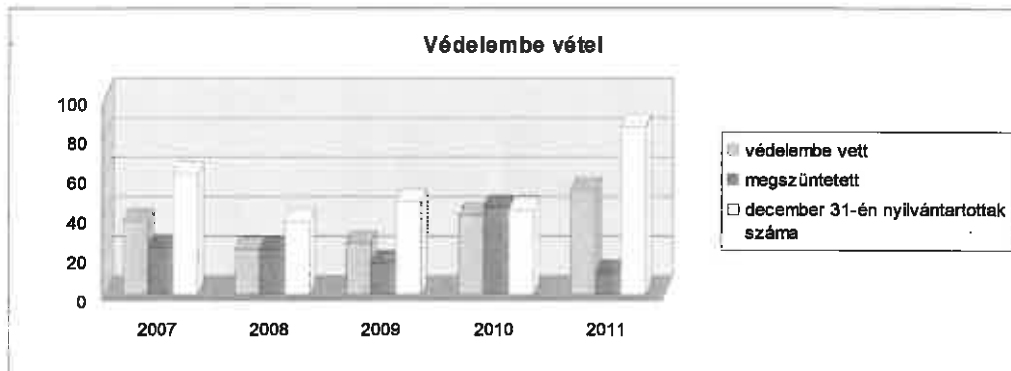
	2007	2008	2009	2010	2011
fő	1850	2802	3247	3995	2968
eset	441	304	272	298	298
forgalom napló alapján megjel.szám	1850	2802	3247	3995	2968
nyilvántartásba vett családok száma	101	86	83	132	147
családgondozásban részesülő családok száma	101	86	83	132	147
családgondozásban részesülő gyermekek száma	187	186	189	298	298
a szolgálat jav.került védelembe	37	23	16	25	11



4.ábra

Védelembe vétel

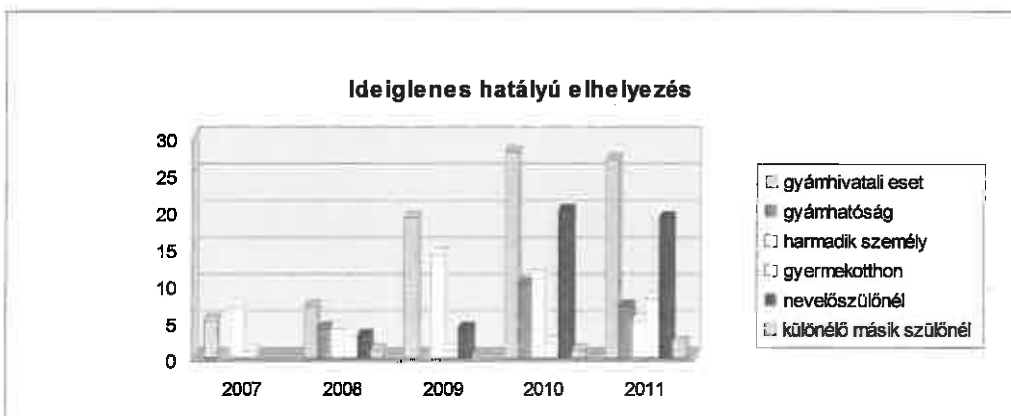
	2007	2008	2009	2010	2011
védelembe vett	37	23	26	40	53
megszüntetett	24	23	16	44	11
december 31-én nyilvántartottak száma	61	37	47	43	85



5.ábra

Ideiglenes hatályú elhelyezés

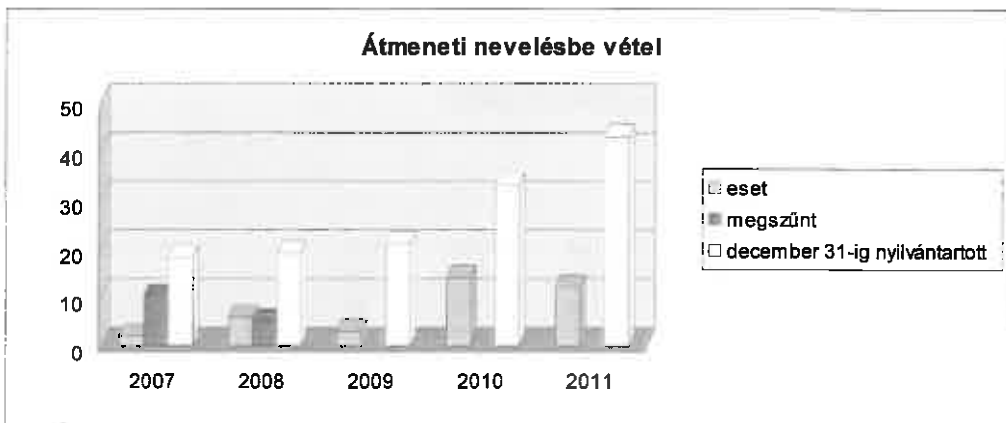
	2007	2008	2009	2010	2011
gyámhivatali eset	5	7	19	28	27
gyámhatóság	0	4	0	10	7
harmadik személy	7	4	14	12	5
gyermekotthon	1	3	1	2	8
nevelőszülőnél	0	3	4	20	19
különélő másik szülőnél	0	1	0	1	2



6.ábra

Átmeneti nevelésbe vétel

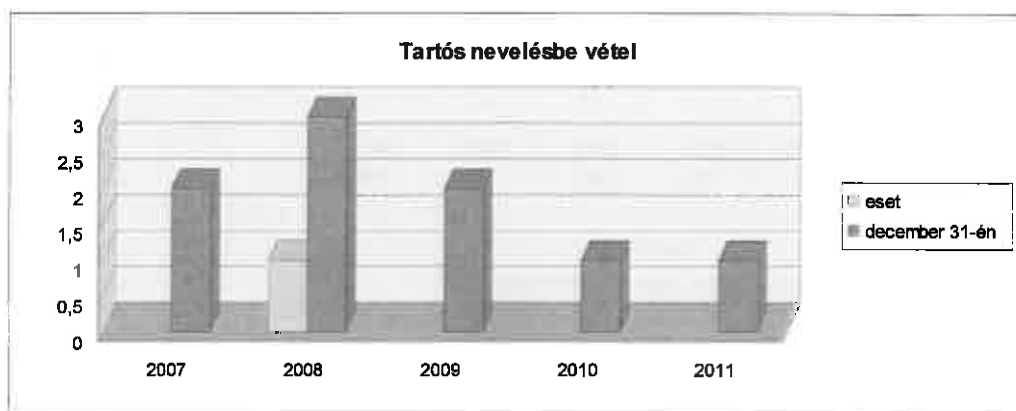
	2007	2008	2009	2010	2011
eset	2	6	3	14	12
megszűnt	10	5	0	0	nincs ilyen adat
december 31-ig nyilvántartott	18	19	21	33	43



7. ábra

Tartós nevelésbe vétel

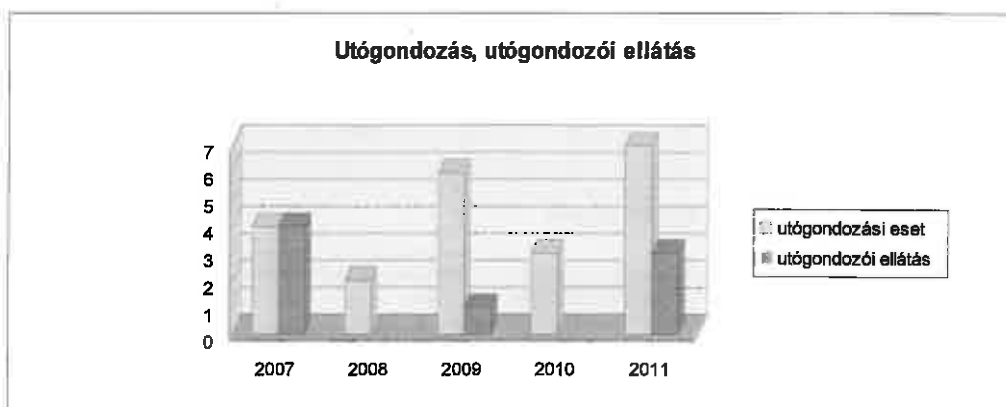
	2007	2008	2009	2010	2011
eset	0	1	0	0	0
december 31-én	2	3	2	1	1



8. ábra

Utógondozás, utógondozói ellátás

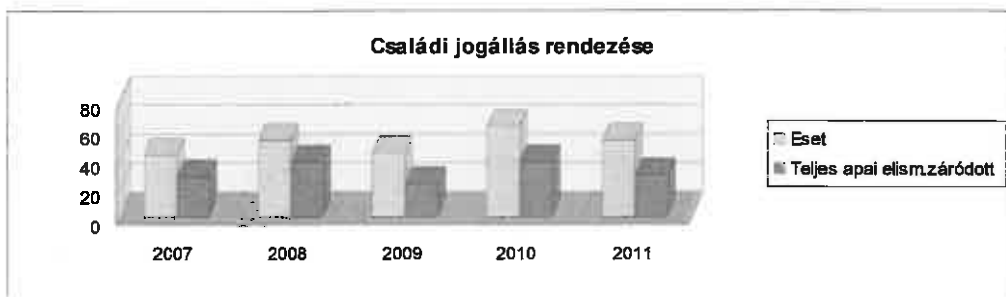
	2007	2008	2009	2010	2011
utógondozási eset	4	2	6	3	7
utógondozói ellátás	4	0	1	0	3



9. ábra

Családi jogállás rendezése

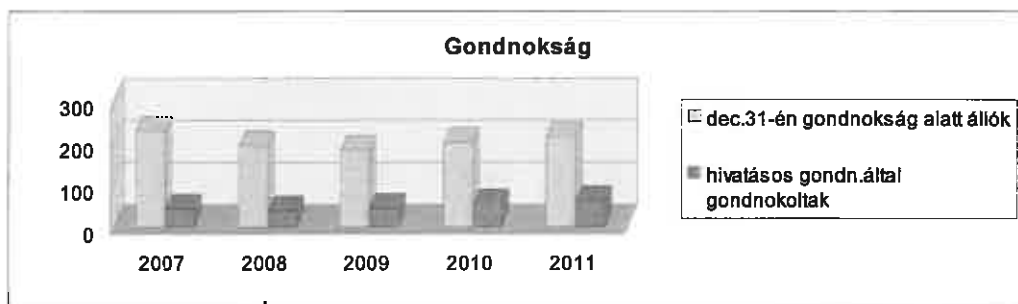
	2007	2008	2009	2010	2011
Eset	43	53	44	62	53
Teljes apai elism.záródott	28	38	23	38	29



10. ábra

Gondnokság

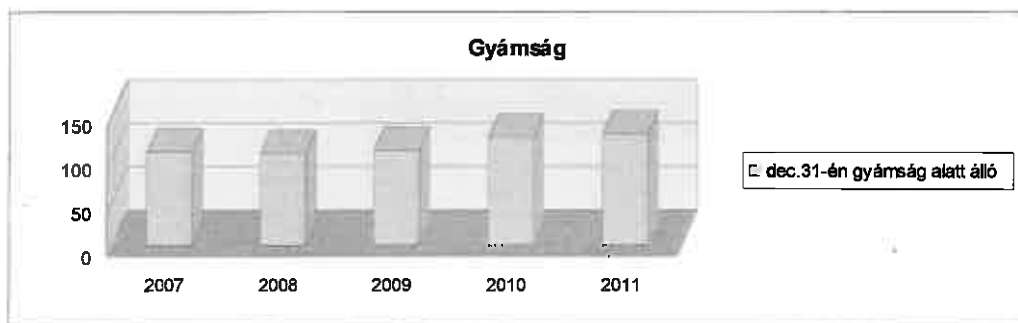
	2007	2008	2009	2010	2011
dec.31-én gondnokság alatt állók	227	193	182	201	214
hivatalos gondn.által gondnokolt:	43	39	44	54	62



11. ábra

Gyámság, számadás

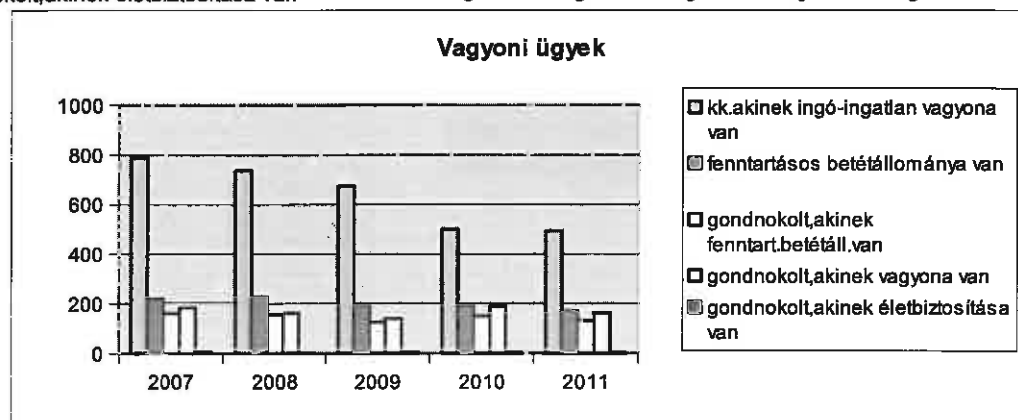
	2007	2008	2009	2010	2011
dec.31-én gyámság alatt álló	108	106	109	124	128



12. ábra

Vagyoni ügyek

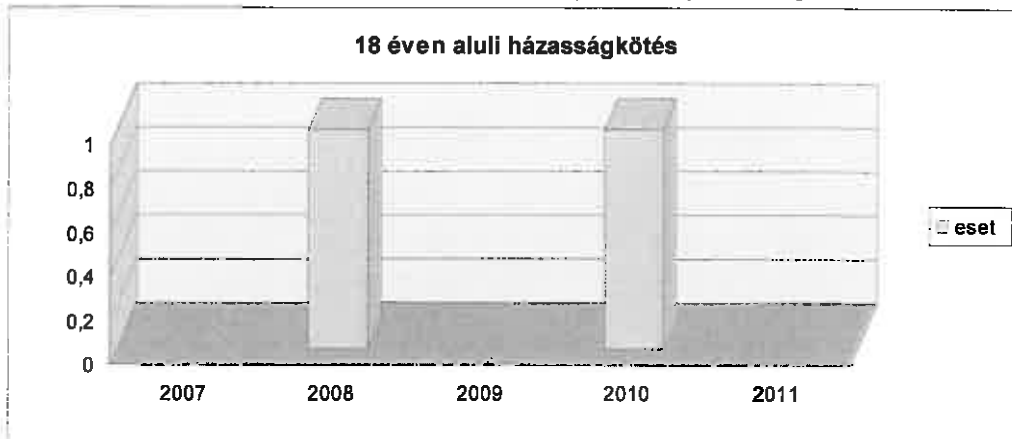
	2007	2008	2009	2010	2011
kk.akinek ingó-ingatlan vagyona van	789	736	675	500	493
fenntartásos betétállománya van	217	227	192	189	170
gondnokolt,akinek fenntart.betétáll.van	156	158	121	146	131
gondnokolt,akinek vagyona van	179	158	135	190	163
gondnokolt,akinek életbiztosítása van	5	3	5	3	3



13. ábra

18.éven aluli házasságkötés

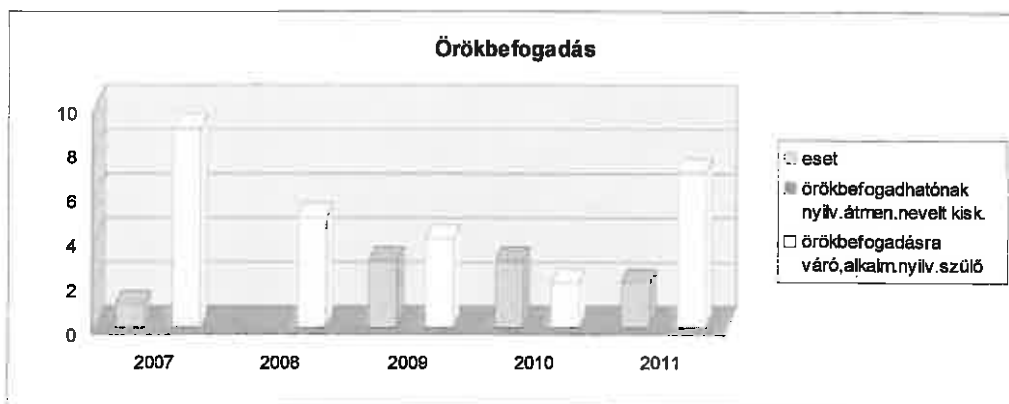
	2007	2008	2009	2010	2011
eset	0	1	0	1	0



14. ábra

Örökbefogadás

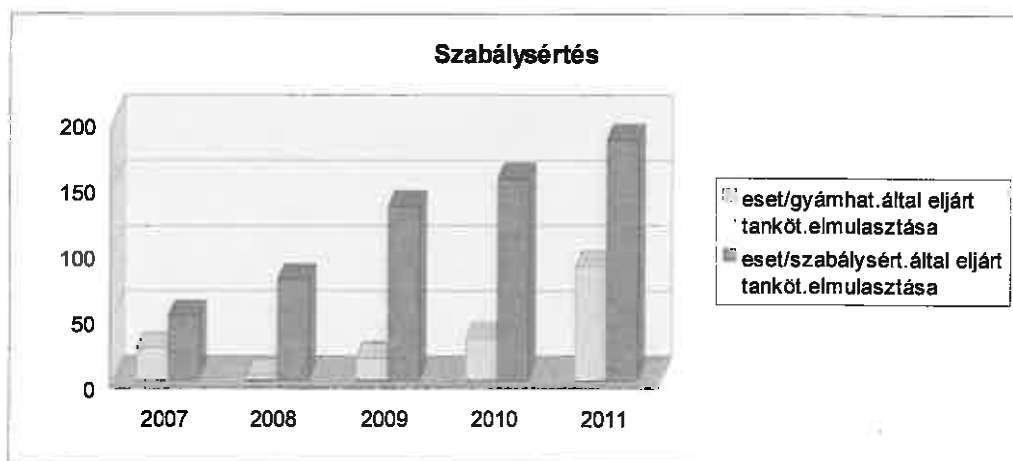
	2007	2008	2009	2010	2011
eset	1	0	3	3	2
örökbefogadhatónak nyilv.átmen.nevelt kisk.	0	0	0	0	0
örökbefogadásra váró,alkalm.nyilv.szülő	9	5	4	2	7



15. ábra

Szabálysértés

	2007	2008	2009	2010	2011
eset/gyámhat.által eljáró tanköt.elmulasztása	25	4	17	32	87
eset/szabálysért.által eljáró tanköt.elmulasztása	49	77	133	154	184



16. ábra

